

Ympäristöministeriö
kirjaamo@ym.fi
kirsi.martinkauppi@ym.fi
pekka.lukkarinen@ym.fi

Viite: lausuntopyyntö 10.5.2017 YM026:00/2017

DNA OYJ:N LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAIN MUUTTAMISESTA

Ympäristöministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle maankäyttö- ja rakennuslain muuttamisesta (luonnos), valtioneuvoston asetukseksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen eräiden säännösten kumoamisesta sekä ympäristöministeriön asetukseksi asuin-, majoitus- ja työtiloista. DNA Oyj (DNA) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi ja lausuu kunnioitten seuraavaa:

1 Tavanomaisten matkaviestinyhteyksien käytön varmistaminen: 117 j § 2 mom

Toimivat tietoliikenneyhteydet ovat yhteiskunnassa välttämättömyys ja käyttäjille perustarve. Merkittävä osa tietoliikenteen käytöstä tapahtuu sisätiloissa, joten matkaviestin- ja mobiililaajakaista-verkkoja pitää pystyä käyttämään paikasta riippumatta myös rakennusten sisällä. Rakennettavien ja peruskorjattavien rakennusten tulisi olla rakenteellisesti *käyttötarkoitukseensa soveltuvia* siten, että niissä on lähtökohtaisesti mahdollisuus käyttää normaaliin asumiseen ja elämiseen oleellisesti liittyviä matkaviestinpalveluita.

DNA pitää positiivisena, että luonnoksessa on tunnistettu sisätilakuuluvuuden merkitys ja ryhdytty niihin toimenpiteisiin, joihin eduskunta on valtioneuvostolle antamassaan vastauksessaan sisältyvässä lausumassa edellyttänyt (EV 189/2016 vp – HE 220/2106). DNA kannattaa sitä, että sisätilakuuluvuuden varmistaminen sisällytetään rakennuslainsäädäntöön ja esitettyä mallia, jossa teknisistä seikoista säädettäisiin asetustasolla. DNA tosin katsoo, että luonnoksessa ehdotettu liikenne- ja viestintäministeriön määrittämä vähimmäistaso matkaviestinten sisätilakuuluvuudelle on ongelmallinen ja tulisi poistaa lopullisesta hallituksen esityksestä. Yhden lukuarvon määrittely ei ole teknisesti mahdollista, sillä kuuluvuus riippuu käytettävästä tekniikasta ja taajuusalueesta. Lisäksi rakennusten sallitun vaimennuksen määrittely on epäselvä. Verkkotoimilupien ehtoissa on eroja (GSM, UMTS, LTE) ja erityisesti huutokaupalla myönnettyjen toimilupien ehtojen muuttaminen jälkikäteen olisi oikeusvarmuuden kannalta kyseenalaista, joten DNA ei kannata myönnettyjen toimilupien muuttamista tältä osin.

Luonnoksessa esitetään sisätilakuuluvuuden edellytykseksi mallia, jossa varmistettaisiin vain hätäpuhelujen ja -viestien toimivuutta. Jos hätäviestin lähettäminen tai hätäkeskukseen soittaminen on mahdollista, säännöksen perusteluiden mukaan silloin on oletettavasti mahdollista myös muu matkaviestinten tavanomainen käyttö. DNA ei pidä ehdotusta tältä osin riittävänä, koska se sisältää huomattavia epävarmuustekijöitä sisätilakuuluvuuden mahdollistamiseksi, joten säännöksen soveltamisalaa olisi tarpeellista laajentaa.

Kaiken liikenteen siirtyessä enenevässä määrin ja lopulta kokonaan IP-pohjaiseksi, lisääntyy mobiililaajakaistapalveluiden merkitys jatkuvasti. Hätäpuheluiden ja -viestin lisäksi tulee huomioida muut matkaviestiverkon kautta tapahtuvat käyttö- ja kapasiteettitarpeet eri käyttäjäryhmille. Tällaisia ovat muun muassa pelastus- ja turvallisuusviranomaiset, erilaiset hälytysjärjestelmät, Internet of Things (IoT) ja datan käyttö. DNA korostaa, että toimintakriittinen viranomaisverkko ja sen

päällä käytettävät viestintäpalvelut ovat lähivuosina siirtymässä mobiiliverkkopohjaiseen langattomaan laajakaistaratkaisuun (4G/5G).

DNA katsoo, että ehdotettu 117 j §:n 2 momentti on oikeansuuntainen, mutta sitä tulisi muuttaa siten, että siinä huomioitaisiin hätätilanteiden kutsun lisäksi tarve käyttää tavanomaisia matkaviestinpalveluja, mukaan lukien langattomat laajakaistapalvelut. DNA ehdottaa 117 j §:n 2 momentin muuttamista seuraavasti:

[...] Asuin-, majoitus- ja työtiloja sisältävän rakennuksen on oltava teknisiltä ratkaisuiltaan sellainen, että rakennuksessa ~~oleskelevilla henkilöillä on~~ edellytykset käyttää tavanomaisia matkaviestinyhteyksiä ja kutsua hätätilanteessa apua matkaviestinten avulla, ellei kysymyksessä ole rakennus, jonka sisätilakuluvuutta on vaimennettava turvallisuuden takia.

2 Sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentaminen rakennuttajalle 117 j § 1 mom

Rakennuslain veloitteiden täyttämistä aiheutuneiden sisätilakuuluvuuden kustannusten kohdentuminen on hieman epäselvä. Säännöksessä (117 j §) puhutaan rakennushankkeeseen ryhtyvistä, ja perusteluissa todetaan, että hankkeeseen ryhtyvällä tulisi olla mahdollisuus toteuttaa matkaviestinten sisätilakuuluvuuden edellytykset kustannustehokkaasti (s. 18). Tältä osin säännöksen perusteluista tulisi tarkentaa esimerkiksi siten, että rakennuslain veloitteiden täyttämistä aiheutuneet kustannukset kuuluvat rakennuttajan vastuulle, ei teleyritykselle, ellei se ole rakennuttaja.

Suomessa valmistuu vuosittain kymmeniä tuhansia uusia asuntoja. Näiden hankkeiden suunnittelu ja toteutus ovat täysin rakennuttajien kontrollissa. Teleyritykset rakentavat matkaviestinverkkojen uutta matkaviestinkuuluvuutta sinne, missä on käyttäjiä, mutta teleyritykset eivät voi vaikuttaa rakennuksien materiaaleihin ja rakenteisiin suunnittelu- ja rakennusvaiheissa - eikä etenkään rakennuksen valmistumisen jälkeen. Teleyritys ei myöskään voi varautua ennakolta verkkosuunnittelussaan ja budjetoinnissaan rakentamiseen, jota ne eivät kontrolloi millään tavoin. Sisäkuuluvuuden toteuttaminen voimakkaasti vaimentavaan rakennukseen jälkikäteen on usein huomattavan kallista ja se tehdään tyypillisesti vasta sen jälkeen, kun rakennus on otettu käyttöön ja asukkaat ovat jo muuttaneet uuteen kotiin. Ainoa rakennuksen käyttäjien tarpeet huomioiva, kustannustehokas ja hallittava tapa on asettaa rakennuttajille velvoite varmistaa matkaviestimien käyttö jo rakennuksen suunnittelu- ja rakennusvaiheissa.

Kunnioittavasti

Markku Lamminluoto
Senior Advisor
DNA Oyj